ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

Research Administration Model in Private Universities

ชื่อนักวิจัย

ดร. ศรุดา ชัยสุวรรณ

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2551

ประเภทของงานวิจัย

อุดมศึกษา

คำสำคัญ

บริหารงานวิจัย

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาชั้นสูงที่ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางงานวิชาการ เป็นองค์กรแห่งการผลิตและสร้างความรู้และวิชาชีพให้แก่มวลชน จึงได้รับความไว้วางใจจากสังคมให้ปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริหารวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากภารกิจดังกล่าว การวิจัยถือได้ว่าเป็นหน้าที่สำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่จะช่วยเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ เนื่องจากเป็นการสร้างความรู้ใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้และถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน

การบริหารงานวิจัย มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการบริหารมหาวิทยาลัยหลายส่วน เช่น นโยบาย กลยุทธ์ งบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ความชัดเจนของการพิจารณาภาระงาน และลิขสิทธิ์ทางปัญญาที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจต่อการสร้างงานวิจัยคุณภาพ (มานิต บุญประเสริฐ และคณะ, 2546: 155) จึงต้องมีการสนับสนุนให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพสูง และพยายามป้องกันไม่ให้มีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพต่ำ กระตุ้นให้อาจารย์สร้างองค์ความรู้ใหม่แล้วนำไปใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งในมหาวิทยาลัยเอกชนมีน้อยมาก (Kerr, 1982 ; Arends, 1994)

จากสภาพและความสำคัญของภารกิจด้านการวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชนยังปรากฏผลไม่เป็นที่น่าพอใจและเหมาะสม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษารูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน ตลอดจนการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชนยังเป็นปัญหาที่น่าสนใจ เนื่องจากจะส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเอกชน

วิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด โครงสร้าง วิธีการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยของรัฐ
(ผลลัพธ์ : ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย, ประเด็นในการสร้างเครื่องมือ)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน
(ผลลัพธ์ : ได้ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิจัย, แนวทางการร่างรูปแบบ)

ขั้นตอนที่ 3 ร่างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน
(ผลลัพธ์ : ได้ร่างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน)

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน
(ผลลัพธ์ : ได้ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้และข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน)

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน
(ผลลัพธ์ : รูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน)

เครื่องมือ แบบสอบถาม/ประเด็นการสัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
2. การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน
3. การจัดกลุ่มสนทนาผู้บริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการจัดกลุ่มสนทนาในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive)

www.thaiedresearch.org

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.03) ดังนี้ 1) การสร้างวัฒนธรรมวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.29) 2) การพัฒนานักวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.02) 3) ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.93) และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.86)

ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนมีการกำหนดนโยบายชัดเจนในการดำเนินการและบริหารงานวิจัย แต่ไม่มีหรือไม่ได้กำหนดขึ้นเป็นมาตรการ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเอกชนยังเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการสอน (Teaching University) ยังไม่ได้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) อย่างสมบูรณ์ ระดับคณบดีมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย โดยการขอทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยหรือส่วนกลาง ตลอดจนการประกาศในที่ประชุมทุกครั้งเพื่อให้อาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย ส่วนระดับหัวหน้าสาขาวิชาบทบาทและหน้าที่ในการจัดภาระงานด้านการสอนให้เอื้อต่อการทำวิจัยของอาจารย์

ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน จากการจัดกลุ่มสนทนา พบว่า 1) การสร้างวัฒนธรรมวิจัย ประกอบด้วย การสร้างจิตวิจัย การสร้างบรรยากาศการวิจัย และการจัดการความรู้ 2) การพัฒนานักวิจัย ประกอบด้วย การสร้างผู้นำนักวิจัย การพัฒนาอาจารย์นักวิจัย การฝึกและอบรมอาจารย์ผู้สอน การผลิตบัณฑิตวิจัย 3) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณการวิจัย ประกอบด้วย การอำนวยการ การประสานงาน การบริหารจัดการงบประมาณ 4) การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การจัดการต้นทาง การจัดการกลางทาง การจัดการปลายทาง

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.03)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนมีการกำหนดนโยบายชัดเจนในการดำเนินการและบริหารงานวิจัย แต่ไม่มีหรือไม่ได้กำหนดขึ้นเป็นมาตรการ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเอกชนยังเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการสอน (Teaching University)

ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ 1) การสร้างวัฒนธรรมวิจัย ประกอบด้วย การสร้างจิตวิจัย การสร้างบรรยากาศการวิจัย และการจัดการความรู้ 2) การพัฒนานักวิจัย ประกอบด้วย การสร้างผู้นำนักวิจัย การพัฒนาอาจารย์นักวิจัย การฝึกและอบรมอาจารย์ผู้สอน การผลิตบัณฑิตวิจัย 3) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณการวิจัย ประกอบด้วย การอำนวยการ การประสานงาน การบริหารจัดการงบประมาณ 4) การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การจัดการต้นทาง การจัดการกลางทาง การจัดการปลายทาง

www.thaiedresearch.org

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยเอกชนได้มีการกำหนดนโยบายในการสร้างผลงานวิจัยเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย แต่ควรมีการนำนโยบายมาปฏิบัติและเอื้อให้อาจารย์พัฒนาผลงานวิจัย

2. มหาวิทยาลัยเอกชนควรได้มีการสร้างเครือข่ายร่วมกันในการเชื่อมโยงแหล่งสนับสนุนทุนการวิจัยทั้งภายในและภายนอก

www.thaiedresearch.org